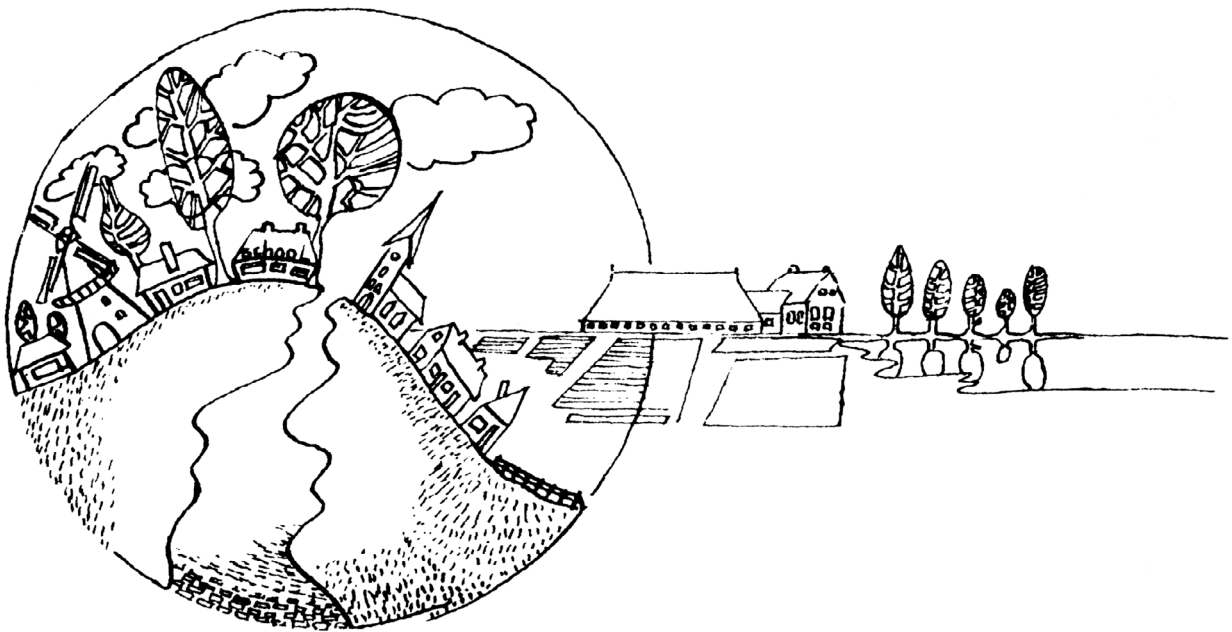

april 2024

CONTACTBLAD

Voor Adorp, Sauwerd, Wetsinge e.o
via www.contactblad.info

Inhoud

Informatie Contactblad	2
Certe: iedere week spreekuur bloedafname in Sauwerd	2
Spreekuren Mensenwerk	2
Kerktijden	3
Voor een gesprek of een bezoekje	3
Officieel meetpunt luchtkwaliteit in Sauwerd	3
Breien voor UNICEF	3
Alain Verheij vertelt in Sauwerd over zijn boek 'God en ik'	4
Veldnamen in Ubbega	4
Torenklokken	5
Stabat Mater Pergolesi in Adorp	9
Brugcafé met lezing over de Paddepoelsterweg	9
Solo-expositie 'Sprookjesfabriek' van Margot Brekelmans in Adorp	10
Nog een bakkie?	11

Uitgeven en verschijnen Contactblad

Het Contactblad wordt digitaal uitgegeven via www.contactblad.info en is gratis te lezen en te downloaden.

Aanleveren berichten/kopij en plaatsing

Vanwege het Coronavirus is de verschijningsfrequentie tijdelijk aangepast. Maar kopij kan worden aangeleverd zodra u/je wat te melden hebt.

Mailadres voor kopij:

 contactblad-asw@planet.nl

Plaatsing van kopij

Een ieder die kopij inlevert voor het Contactblad stemt ermee in dat dit openbaar wordt gemaakt in het Contactblad en/of via www.contactblad.info. Aan het aanbieden van kopij kan geen automatisch recht van publicatie worden ontleend.

Overnemen van teksten uit het Contactblad/Auteursrecht

Een andere persoon of organisatie die - op wat voor wijze dan ook - een deel of delen van de teksten wil overnemen, vermenigvuldigen, dan wel openbaar maken, dient daartoe contact op te nemen met de betreffende auteur (persoon dan wel organisatie).

Certe: iedere week spreekuur bloedafname in Sauwerd

Op dinsdag kunnen mensen van 08.00 tot 10.00 uur terecht aan Huisartsenpraktijk Sauwerd, Burchtweg 6, in Sauwerd.

Altijd op afspraak

Mensen moeten vooraf een afspraak maken op www.certe.nl. Dit is nodig om te kunnen voldoen aan de veiligheidsmaatregelen. Ook met afspraak gelden er algemene coronavoorzorgsmaatregelen, te vinden op www.certe.nl. Het is belangrijk om deze vooraf door te lezen, zodat mensen goed voorbereid naar een locatie komen.

Op de website staat een overzicht van alle locaties met actuele openingstijden.

Spreekuren Mensenwerk

Je vindt de spreekuren van Mensenwerk Hogeland o.a. in de volgende plaatsen:

Winsum   **Woensdag: 15.00 uur - 16.00 uur**

Gezondheidscentrum
Meeden 3b

Bedum   **Dinsdag: 13.30 uur - 15.30 uur**

De Meenschaar
Kapelstraat 9

Kijk ook eens op onze website voor meer informatie: <https://www.mensenwerkhogeland.nl/>

Gereformeerde Kerk Vrijgemaakt:

Voor kerkdiensten zie ook: www.gkvdehoeksteen.nl/

Voor een gesprek of een bezoekje

We zijn gestopt met de open kerk op zaterdag in de Hoeksteen.

Wilt u toch een gesprek of een bezoekje neemt u dan contact op met 0646084687; Janny Heller

---

Officieel meetpunt luchtkwaliteit in Sauwerd

Al enige jaren heeft Piet Kampen een officieel meetpunt van het RIVM voor NO₂-Luchtkwaliteit PM_{2.5}-Fijnstofmeting in Sauwerd. De apparatuur staat aan de Kastanjelaan 19.

De gegevens van deze metingen zijn te vinden op de volgende link:

 <https://samenmeten.rivm.nl/dataportaal/>

Breien voor UNICEF

We hebben nu 550 euro overgemaakt naar Unicef.

Iederéén heeft zich weer ingezet, de mensen die onze producten gemaakt hebben, ook een aantal mensen hebben werkstukken ingeleverd. Gevers van garen en natuurlijk ook de kopers bedankt.

We zijn blij dat mensen ons steunen en ook Unicef is blij, er gaan geen kosten meer af.

Ik krijg elke keer een bedankmailtje.

Onze producten worden verkocht in de dorpswinkel en in het kerkje van Wetsinge.

Mocht u nog garen, hebben wat u niet gebruikt, het is zeer welkom.

We hopen tot ziens, zodat kinderen die door Unicef gesteund worden geholpen kunnen worden met het geld van onze producten.

Lies Eldering, Kerkstraat 16 Sauwerd, 050-3061016.

Alain Verheij vertelt in Sauwerd over zijn boek 'God en ik'

Alain Verheij (1989), theoloog, schrijver, spreker en blogger komt op 10 april naar Sauwerd om er in de Wierdekerk te vertellen over zijn boek 'God en ik'. Dat doet hij op uitnodiging van de commissie Vorming & Toerusting van de Protestantse Gemeente Adorp/Wetsinge/Sauwerd en Baflo C.A. in samenwerking met de Protestantse Gemeente Winsum/Halfambt.

Het werk van Verheij bestaat uit het liefdevol vertellen van Bijbelse verhalen aan een samenleving, die daar steeds minder mee is vertrouwd. Zijn debuut 'God en ik' werd in 2018 uitgeroepen tot 'Beste Theologische Boek' van het jaar.

Alain Verheij onderzoekt tijdens de bijeenkomst met zijn toehoorders de vraag 'Waarom zou je als weldenkende 21e-eeuwer met het geloof bezig zijn?' en dat op een enthousiaste wijze aan de hand van Bijbelverhalen en zijn eigen levensverhaal. Wat moeten we koesteren en wat laten we achter? Wat is de tijdloze kracht van de kerk, geloof en Bijbel.

Het wordt een interactieve avond met een jonge theoloog, die wordt geprezen om zijn vermogen bruggen te slaan tussen levensvragen uit oude tijden en levensvragen van nu.

De bijeenkomst op 10 april in de Wierdekerk te Sauwerd begint om 20.00 uur en wordt rond 22.00 uur afgesloten. Van de bezoekers wordt een bijdrage van euro 5,- gevraagd.

Voor meer info: Marleen Stokroos, ✉ stokroosm@gmail.com.

Veldnamen in Ubbega

Binnen de Historische Kring Ubbega is onlangs een werkgroep Veldnamen opgericht, op dit moment bestaande uit Arie Mulder en Jan de Groot (aanvulling welkom!).

We zijn begonnen met het verkennen van de mogelijkheden om bestaande veldnamen in Ubbega in kaart te brengen. Daarbij stuiten we op het bestaan van enkele artikelen van Harry Vos, uit 2000, over veldnamen en gepubliceerd in het Contactblad. Dat was nog vóór de digitalisering toesloeg, dus het betreft artikelen op papier.

Onze vraag aan u, lezers, is: hebt u wellicht deze artikelen (volgens onze informatie 5 of 6 artikelen) nog in uw bezit? En: zouden wij daarvan eventueel een kopie mogen ontvangen?

Daarnaast willen we graag in contact komen met mensen die informatie hebben over veldnamen in de oude gemeente Adorp. Bijv. eigennamen van percelen of woonplaatsen. We zijn heel benieuwd!

Een reactie kunt u sturen naar:

✉ groot593@gmail.com of ☎ 050-3061464

Alvast dank!

Torenklokken

Voor de eeuwwisseling heb ik me bezig gehouden met de torenklok in Adorp. De klok was gescheurd en de Stichting Oude Groninger kerken besloot in overleg met de plaatselijke beheerscommissie van de kerk de klok te restaureren, zodat met een goed geluid de nieuwe eeuw ingeluid kon worden. Met scheur klonk de klok erg blikkerig.

Natuurlijk moest de plaatselijke bevolking ook een bijdrage leveren, zodat duidelijk was dat de klok nog steeds in het dorp leefde. Afgelopen eeuwen had de klok het levensritme in Adorp bepaald. Rond het jaar 2000 waren er nog steeds mensen die naar het slaan van de klok luisterden als ze niet konden slapen. En natuurlijk speelt nostalgie een belangrijke rol. Niet zo zeer de geschiedenis van de klok, hoewel die ook opmerkelijk is.

Er werd flink gedoneerd, een verkoopactie van stront voor de tuin leverde geld op en de belangstelling voor de tentoonstelling over klokken was groot. Dhr. Birza had een hele verzameling klokjes in de kerk hangen en bij het terugplaatsen was een mobiele luidklok aanwezig. De gescheurde klok was het middelpunt van de tentoonstelling.

Vanaf de terugplaatsing van de klok, bepaalt die niet meer zo het levensritme in het dorp. Tijden veranderen. De klok is tegenwoordig ook niet meer te bewonderen, tenzij onder begeleiding. Er wordt niet meer aan een touw getrokken om de klok te luiden. Dat gebeurt nu elektrisch. Het uurwerk gaat ook automatisch. Er hoeven geen zware stenen meer opgetrokken te worden voor de zwaartekrachtenergie van het uurwerk. Alleen met de verandering van wintertijd naar zomertijd, en andersom, komt Klokkengietersbedrijf Laudy uit Finsterwolde om de klok handmatig bij te zetten.

In Oostum hangt trouwens een heel fraaie klok uit 1466. Ik citeer uit "*Beredeneerde lijst van torenklokken in de provincie Groningen*" door A.Pathuis en M.A.Visser (drukkerij Hoitsema 1945):

Feerwerd. Henric, 1466. 95 cm > Oostum

'Her Johan van Gog kerkher menne doinck kunne lursamenc un bole woghede veren Henric me ghegoten hat / Anno dni MCCCCLXVI Maria bin ik gheheten de van Fervert lete mi gheten.'

Minuskels. In randschrift 7 afbeeldingen van apostelen: St.Petrus, St.Paulus, St.Andreas, St. Jacobus Sr. St. Thomas, St.Johannes, St. Bartholomeus.

Vz.(voorzijde): Christus aan het kruis tusschen Maria en Johannes, op banderolle: INRI; az. (achterzijde) : Maria met kind Jezus en scepter; gietersmerk.'

Pathuis meldt meer klokken van dezelfde klokkengieter Henrick Kokenbakker (Zandweer). Zie ook: nizatendevries.nl "Het kerkje nvan Oostum".

Uit hetzelfde boekje: **Adorp < Harsens.**

'192 Harsens. H. Wegewart, de jongere, 1618 58 cm > Adorp. ' Henric Wegewart d.i. heft mi gegoten vor de van Harssens in Deventer Anno 1618.

(1943/164) Fragment van randschrift; van twee randversieringen: (1) smalle boogrij, iedere boogrij uitlopend in rozetfragment, (2) spiraalvormig gegolfde bladrank (onduidelijk).

In de krant stond: 'Loppersum laat nieuwe kerkklok gieten op Markt plein' (*Ommelander* 7-3-2024).

Dat leek me sterk. Hoe moest ik me dat voorstellen. Dat wilde ik zien.

Ik had wel eens van veldovens gehoord. Bij Harssens liggen twee restanten (heuveltjes) in het land van zulke veldovens en de provincie Groningen staat bekend om steenovens met zijn typische rode Groninger baksteen, maar een oven op een kerkplein wou ik wel eens zien.

Op het kerk plein stond een dampende oven van 1m x 1m x 1.20m hoog met een roodgloeiende pijp erboven en soms blauwgroene vlammen uit de schoorsteen. Het was inmiddels donker.

Vrijdagavond 15 maart om 20.15 uur was de oven voldoende heet en het brons gesmolten om over te gaan tot het gietprocedé.

Honderdtwintig (120) belangstellenden stonden in een kring om de oven. De sfeer was tijdens het gieten als bij een heksensabbat. Er was om stilte gevraagd tijdens het gieten. Mannen met maskers en hittebestendige kleding leidden de ceremonie. De oven geopend en afgebroken. In het midden bleef een wit/roodgloeiende smeltkroes staan. Die werd met ratelende kettingen opgetakeld, verschoven en boven de gietvorm zorgvuldig leeggegoten.

De gietende smeltkroes was net een vuurspuwende vulkaan waar vloeibare steen uitstroomt. Toen de gietvorm vol was, klapte het publiek en de ceremoniemeesters omhelsden elkaar. Nu moest de boel afkoelen en opgeruimd worden.

De gietvorm bestond uit een aantal naar boven toe kleiner wordende stalen ringen. Binnenin zit een holle ruimte met in de wand de gemodelleerde klok. Om de vorm in vorm te houden is een soort cementzand gebruikt (hier spreekt de leek). Om de vorm tijdens het gieten (160 kg brons) niet te vervormen zaten er stalen ringen om. De druk van het brons in vloeibare vorm zou de holle ruimte van de klok kunnen beschadigen. Gestold blijft de klok wel in vorm.

De volgende dag, zaterdag om 11 uur, vond de onthulling plaats. Dat vond ik een erg onthullende ervaring, zowel fysiek als mentaal (achteraf). Wat een vakmanschap! Ik was erg onder de indruk.

De ringen werden zorgvuldig verwijderd. Ze waren niet meer nodig om als tegendruk te dienen. De druk op het vulzand werd verwijderd en dit cementzand verkrumelde. De klok kwam tevoorschijn. Na het schoon borstelen, was de voorstelling op de klok te zien, druivenranken en de naam Catharina. Ik heb me erover verbaasd, dat de nieuwe klok 's middags al in de toren gehangen kon worden.

Achteraf vond ik de onthulling een cynische vertoning.

Drie kilometer (3000m) onder onze voeten was ooit een landschap onder water geweest met veel organisch en anorganisch materiaal. Een smeltkroes met veel zoet water en zout water, waar planten en dieren welig groeien. Waarschijnlijk de monding van de Fivel, die het zoete water van het Munsterbekken in de oer-rivier Eridanos loost. Door tektoniek en de inwerking van de zee is dit landschap bedekt met sedimenten. Naarmate de lagen sedimenten dikker werden, nam de druk toe. Gewoon verrotten, opgaan in gas, was er niet meer bij. De lagen

werden afgesloten van de lucht en anaerobe processen namen het over. Andere chemische processen namen de normale afbraak van organisch materiaal over. Er ontstonden allerlei nieuwe elementen, vast, vloeibaar en gasvormig (o.a. aardgas).

Toen we de tegendruk in de 21e eeuw in de ondergrond wegnamen bij de gaswinning, verbrokkelde het zandsteen. Scheuren ondergronds ontstonden met aardbevingen tot gevolg.

En dan durft de NAM nog te beweren dat ze kan bewijzen dat boringen in de Waddenzee geen gevolgen hebben voor de natuur, ons leven hierboven op het huidige oppervlak.

Op termijn zijn er wel gevolgen. In hoeverre wil je van het verleden leren en hoever kijk je vooruit? Of is het: na ons de zondvloed?

Roelof Bruins

PASSIE-CONCERT

Stabat Mater van Pergolesi

met: Else Linde Buitenhuis, sopraan en Judith Bouma, alt

Strijkkwartet: Clara Sawada, Mara Oosterbaan, Manuel Visser, Lotte Beukman

Zondag **2 april**

Kerk **Adorp**

Aanvang **15.00**; inloop vanaf **14.30**

Toegang €15,00 incl. consumptie

Reserveren is noodzakelijk

en kan via info@ccasw.nl

We zien u graag!

Stabat Mater Pergolesi in Adorp

In de kerk van Adorp vindt op zondag 2 april een uitvoering plaats van het Stabat Mater van Pergolesi. Het gaat om een van de mooiste, meest indringende stukken uit de religieuze klassieke muziek. In het Stabat Mater staat niet het lijden van Jezus, zoals in de Passionen centraal, maar dat van Maria. Het stuk dat in 1736 werd gecomponeerd, steekt de Mattheus Passion van J.S. Bach naar de kroon.

Uitvoerenden zijn: Else Linde Buitenhuis (sopraan), Judith Bouma (alt) en een Strijkkwartet, bestaande uit Clara Sawada, Mara Oosterbaan, Manuel Visser en Lotte Beukman.

De toegangsprijs bedraagt euro 15,00, dat is inclusief een consumptie voorafgaand aan de uitvoering. Reserveren is noodzakelijk. Dat kan via: ✉ info@ccasw.nl.

Aanvang: 15.00 uur, inloop vanaf 14.30 uur

Brugcafé met lezing over de Paddepoelsterweg

Het is weer eens zover: we houden een Brugterugcafé met een prachtige lezing van historicus Jan van den Broek over een van onze oude landweg.

Jan heeft deze lezing vijf jaar geleden ook gehouden. Het was een zeer boeiend verhaal over wat hier in vroegere tijden, toen de weg nog zonder onderbreking vanuit Stad liep, gebeurde.

Jan van den Broek kent deze weg als zijn broekzak en heeft bij elk plekje een verhaal. Hij was historicus bij de Groninger Archieven en weet als geen ander het stof van oude verhalen te blazen. Levende geschiedenis.

Datum: dinsdagavond 16 april van 20.00 tot ongeveer 21.30 (inloop vanaf 19.30).

Plaats: dorps huis Artharpe, Torenweg 9 te Adorp

Van harte welkom!

Graag opgeven met een mailtje!

Hartelijke groet, Baudien Bauman

Solo-expositie 'Sprookjesfabriek' van Margot Brekelmans in Adorp

Margot Brekelmans exposeert op uitnodiging van de Culturele Commissie Adorp/Sauwerd/Wetsinge haar 'Sprookjesfabriek' in de Dorpskerk. Haar werk is te zien op 13, 14, 20 en 21 april van 14.00 tot 17.00 uur.

De officiële opening is op 13 april om 14.00 uur met muzikale opluistering door Marietta Rust en Moniek Bollen (zang, accordeon en gitaar).

Bij Margot Brekelmans begon haar artistieke loopbaan met dat hele kleine boekje, dat ze altijd bij zich had en waarin ze dan tekende. Later kwamen er vellen papier en na verloop van tijd werden die vellen steeds groter. Dit had te maken met de ruimte, die ze om zich heen kreeg. Meer ruimte nodigt nu eenmaal uit tot groter werk.

Brekelmans heeft altijd getekend en geschilderd. Voor haar was het een noodzaak: het moest gewoon gebeuren. Maar het bleef niet bij tekenen en schilderen en momenteel werkt ze ook met andere materialen op andere wijzen. Zo kwam ze in 2004 in aanraking met klei. Voor haar werd een bron van inspiratie Napoleon, de teckel, waarmee ze elke dag een ommetje maakte. Het is in dat licht gezien ook niet zo vreemd dat ze werken van honden maakte, werk dat is doorspekt van humor. Daarbij is te denken aan de witte hond met laarsjes aan, die een lamp op de rug heeft, die kan branden.

Haar meest recente kunstwerken zijn haak-, brei- en viltsculpturen. Daarbij werkt ze meestal in series, waarbij het stuk voor stuk om kleurrijke kunstobjecten gaat, die verwonderen en waaraan veel te beleven valt. Daardoor blijft men kijken.

In de kerk van Adorp presenteert Margot Brekelmans uit de serie haak-, brei- en viltsculpturen. De afzonderlijke kunstwerken zijn hier samengebracht in de ruimte van de kerk en kunnen worden beschouwd als één werk.

De toegang tot de expositie is gratis.

Nog een bakkie?

Sinds 2014 voert Douwe Egberts, de koffiebrander uit Joure een bijzonder leuke actie ten gunste van alle voedselbanken in Nederland.

Op ieder pak koffie, maar ook op theeverpakkingen van dit merk, is een spaarzegel afgedrukt met daarop afgedrukt een puntenaantal. Wanneer die uitgeknipte punten bij DE worden ingeleverd dan krijgen de voedselbanken voor iedere 800 punten een pak koffie van 250 gram.

In het afgelopen jaar hebben de inwoners van onze gemeente het Hogeland de Winsumer Voedselbank het Hogeland enorm gesteund. Er werden maar liefst 1.800.000 DE-punten ingezameld waarmee de koffiebrander 2250 pakken koffie aan de voedselbank in Winsum gaat leveren. De klandizie van de voedselbank weet zich hiermee verzekerd van opnieuw een jaar lang koffie.

Voedselbank het Hogeland hoopt dat u, koffiedrinker van DE-koffie, ook in dit nieuwe jaar opnieuw gaat meehelpen zo'n reusachtige score te realiseren om daarmee de medemens te helpen. Stuur uw koffiepunten naar Lombok 1 9951 SC in Winsum.

Per 1 januari 2024 is het aantal gezinnen dat gebruik moet maken van de voedselbank gedaald naar 110. Al enige tijd is er een dalende trend.

Gevreesd wordt echter dat een eventuele stijging van energieprijzen weer voor een toename gaat zorgen.

Voedselbank Het Hogeland, Lombok 1, 9951 VB Winsum ☎ 06-53589818
